

Emerytura, renta po śmierci. Kiedy można ją zatrzymać?

Prawo do emerytury czy renty ustaje wraz ze śmiercią osoby uprawnionej. Członkowie rodziny mogą jednak otrzymać ostatnie świadczenie zmarłego, jeśli ono mu przysługiwało. ZUS wyjaśnia, kiedy emeryturę lub rentę po zmarłym można zatrzymać, a kiedy trzeba ją oddać do ZUS-u.

Nie zawsze trzeba zwracać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych emeryturę lub rentę po zmarłym. Jeśli przyniósł ją listonosz, gdy uprawniony jeszcze żył, to świadczenie można zatrzymać. Natomiast po śmierci emeryta, czy rencisty rodzina nie powinna już przyjmować pieniędzy od listonosza, bo jeśli to robi, to będzie musiała zwrócić świadczenie do ZUS-u. ZUS upomni się o pieniądze i będzie dochodził zwrotu wypłaconej kwoty - informuje Krystyna Michalek, regionalny rzecznik prasowy ZUS województwa kujawsko-pomorskiego.

Jeśli to było świadczenie, które zmarłemu przysługiwało, czyli za miesiąc, w którym zmarł – bez względu na to, czy śmierć nastąpiła pierwszego dnia miesiąca, czy w jego połowie, to uprawnieni członkowie rodziny mogą złożyć wniosek do ZUS-u o wypłatę tzw. niezrealizowanego świadczenia. ZUS wyda formalną decyzję i przekaże pieniądze osobom uprawnionym.

Aby uzyskać niezrealizowane świadczenie wniosek (druk ENS) należy złożyć w ciągu 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której przysługiwało świadczenie.

Kiedy trzeba zwrócić emeryturę przekazaną na rachunek bankowy

Nieco inaczej jest, gdy świadczenie wpływa po śmierci na konto bankowe. Obowiązek zwrotu dotyczy tych emerytur czy rent, które zostały wypłacone za miesiące następujące po miesiącu, w którym nastąpiła śmierć emeryta czy rencisty. Jeśli np. ktoś zmarł 1 sierpnia, a wypłatę emerytury ma na 10 sierpnia, to ZUS nie będzie dochodził zwrotu świadczenia za sierpień, uznając je za należne, ale będzie dochodził zwrotu za wrzesień jako nienależne świadczenie.

Może być też taka sytuacja, gdy wypłata emerytury za czerwiec była na 1 czerwca, osoba zmarła 25 czerwca a na jej konto 30 czerwca wpłynęła emerytura za lipiec z uwagi, że termin płatności świadczenia przypadał w weekend. W takiej sytuacji emeryturę za lipiec, która wpłynęła w czerwcu, trzeba oddać.

Co to jest niezrealizowane świadczenie z ZUS

Niezrealizowane świadczenie to takie, do którego zmarła osoba była uprawniona przed śmiercią, ale go nie pobrała lub nie zostało ono jej wypłacone. Jeżeli np. ktoś zmarł 1 lipca i ZUS nie wypłacił świadczenia, bo otrzymał informację o śmierci, to niezrealizowaną emeryturę można wypłacić członkom rodziny tej osoby – ale wyłącznie na ich wniosek. Niezrealizowane świadczenie to również takie, gdy osoba złożyła wniosek o emeryturę lub rentę i zmarła, zanim ZUS wydał decyzję przyznającą świadczenie. Dotyczy to także sytuacji, gdy osoba zmarła, zanim ZUS rozpatrzył wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury lub renty. Należność przysługująca zmarłemu może być wypłacona uprawnionemu członkowi rodziny w ramach niezrealizowanego świadczenia- tłumaczy Krystyna Michalek.

Komu przysługuje wypłata niezrealizowanego świadczenia

W pierwszej kolejności prawo do niezrealizowanych świadczeń mają – mąż, żona lub dzieci zmarłego, jeśli prowadziły z nim wspólne gospodarstwo domowe. W drugiej kolejności mogą

wystąpić małżonkowie i dzieci, z którymi zmarły nie prowadził gospodarstwa domowego, a w razie braku małżonka, dzieci, z którymi zmarła osoba prowadziła wspólne gospodarstwo domowe. W dalszej kolejności o niezrealizowane świadczenie mogą ubiegać się inni członkowie rodziny uprawnieni do renty rodzinnej lub ci, na których utrzymaniu pozostawała osoba zmarła, w razie braku wymienionych wyżej małżonka i dzieci.

Jakie trzeba złożyć dokumenty

Dokumenty, na podstawie których ZUS ustali uprawnienia do niezrealizowanych świadczeń, to w szczególności:

- odpis aktu zgonu,
- odpis aktu małżeństwa – w przypadku małżonka,
- odpis aktu urodzenia – w przypadku dzieci,
- środki dowodowe potwierdzające fakt prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego lub fakt przyczyniania się do utrzymywania osoby zmarłej.

Krystyna Michałek
regionalny rzecznik prasowy ZUS
w województwie kujawsko-pomorskim